

สรุปผลการประชุม
คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ
สภาร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๒๑
วันพุธที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๐
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ ได้มีการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญเป็นรายมาตราในหมวด ๖ รัฐสภา โดยเป็นการพิจารณาต่อในส่วนที่ ๒ หมวด ๗ และ
คำปรารภ

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>มาตรา ๑๐๑ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง เมื่อ</p> <p>(๑) ถึงคราวออกตามอายุของสภาผู้แทนราษฎร หรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร</p> <p>(๒) ตาย</p> <p>(๓) ลาออก</p> <p>(๔) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๕๓</p> <p>(๕) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๔ (๑) (๒) (๓) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๒) (๑๓) หรือ (๑๔)</p> <p>(๖) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๒๗๗ หรือมาตรา ๒๗๘</p> <p>(๗) ลาออกจากพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิก หรือพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของที่ประชุมร่วมของคณะกรรมการบริหารของพรรคการเมืองและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่สังกัดพรรคการเมืองนั้น ให้พ้นจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิก ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่า สิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันที่ลาออกหรือพรรคการเมือง</p>	<p>มาตรา ๑๐๑ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง เมื่อ</p> <p>(๑) ถึงคราวออกตามอายุของสภาผู้แทนราษฎร หรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร</p> <p>(๒) ตาย</p> <p>(๓) ลาออก</p> <p>(๔) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๕๓</p> <p>(๕) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๔ (๑) (๒) (๓) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๒) (๑๓) หรือ (๑๔)</p> <p>(๖) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๒๗๗ หรือมาตรา ๒๗๘</p> <p>(๗) ลาออกจากพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิก หรือพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิกมีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของที่ประชุมร่วมของคณะกรรมการบริหารของพรรคการเมืองและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่สังกัดพรรคการเมืองนั้น ให้พ้นจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิก ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่า สิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันที่ลาออกหรือพรรคการเมือง</p>	<p>แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับมาตราอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>มีมติ เว้นแต่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นได้อุทธรณ์ต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พรรคการเมือง</p> <p>มีมติ คัดค้านว่ามติดังกล่าวมีลักษณะตามมาตรา ๖๔ วรรคสาม ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติดังกล่าวมิได้มีลักษณะตามมาตรา ๖๔ วรรคสาม ให้ถือว่าสมาชิกภาพสิ้นสุดลงนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย แต่ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติดังกล่าวมีลักษณะตามมาตรา ๖๔ วรรคสาม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นอาจเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย</p> <p>(๘) ขาดจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง</p> <p>ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นเป็นสมาชิก และไม่อาจเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง ในกรณีเช่นนี้ให้ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันถัดจากวันที่ครบกำหนดหกสิบวันนั้น</p>	<p>มีมติ เว้นแต่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นได้อุทธรณ์ต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พรรคการเมือง</p> <p>มีมติ คัดค้านว่ามติดังกล่าวมีลักษณะตามมาตรา ๕๕๖๓ วรรคสาม ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติดังกล่าวมิได้มีลักษณะตามมาตรา ๕๕๖๓ วรรคสาม ให้ถือว่าสมาชิกภาพสิ้นสุดลงนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย แต่ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติดังกล่าวมีลักษณะตามมาตรา ๕๕๖๓ วรรคสาม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นอาจเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย</p> <p>(๘) ขาดจากการเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นเป็นสมาชิก และไม่อาจเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่ง ในกรณีเช่นนี้ให้ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันถัดจากวันที่ครบกำหนดหกสิบวันนั้น</p>	

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>(๕) วุฒิสภามีมติตามมาตรา ๒๘๖ ให้ถอดถอนออกจากตำแหน่ง หรือศาลฎีกามีคำวินิจฉัยให้พ้นจากสมาชิกภาพตามมาตรา ๘๗ ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันที่วุฒิสภามีมติหรือศาลฎีกามีคำวินิจฉัย แล้วแต่กรณี</p> <p>(๑๐) ขาดประชุมเกินจำนวนหนึ่งในสี่ของจำนวนวันประชุมในสมัยประชุมที่มีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวัน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากประธานสภาผู้แทนราษฎร</p> <p>(๑๑) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก แม้อันนั้นจะยังไม่ถึงที่สุดหรือมีการรอการลงโทษ เว้นแต่ความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท</p>	<p>(๕) วุฒิสภามีมติตามมาตรา ๒๘๖ ให้ถอดถอนออกจากตำแหน่ง หรือศาลฎีกา<u>ที่รัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย</u>ให้พ้นจากสมาชิกภาพตามมาตรา ๘๗ ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันที่วุฒิสภามีมติหรือศาลฎีกา<u>ที่รัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย</u> แล้วแต่กรณี</p> <p>(๑๐) ขาดประชุมเกินจำนวนหนึ่งในสี่ของจำนวนวันประชุมในสมัยประชุมที่มีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวัน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากประธานสภาผู้แทนราษฎร</p> <p>(๑๑) <u>ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกไม่ว่าจะมีการรอการลงโทษหรือไม่ก็ตาม</u> <u>เว้นแต่ความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือต้องพิพากษาให้จำคุก</u></p>	<p>ให้ใช้หลักเกณฑ์เดิมตามรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ ที่ให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นองค์กรที่มีอำนาจวินิจฉัยการพ้นจากสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร</p> <p>สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องพ้นจากสมาชิกภาพเมื่อต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก ก็ควรจะต้องตัดข้อยกเว้นในเรื่องความผิดฐานหมิ่นประมาทออก</p>
<p>มาตรา ๑๐๒ เมื่ออายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง พระมหากษัตริย์จะได้ทรงตราพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป ซึ่งต้องกำหนดวันเลือกตั้งภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง และวันเลือกตั้งนั้นต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>มาตรา ๑๐๓ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจที่จะยุบสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่</p> <p>การยุบสภาผู้แทนราษฎรให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา ซึ่งต้องกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไปภายในระยะเวลาไม่น้อยกว่าสี่สิบห้าวันแต่ไม่เกินหกสิบวัน และวันเลือกตั้งนั้นต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร</p> <p>การยุบสภาผู้แทนราษฎรจะกระทำได้เพียงครั้งเดียวในเหตุการณ์เดียวกัน</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	
<p>มาตรา ๑๐๔ เมื่อตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่างลงเพราะเหตุอื่นใดนอกจากถึงคราวออกตามอายุของสภาผู้แทนราษฎรหรือเมื่อมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นแทนภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่าง เว้นแต่อายุของสภาผู้แทนราษฎรจะเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เข้ามาแทนให้เริ่มตั้งแต่วันเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เข้ามาแทนนั้นให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของสภาผู้แทนราษฎรที่เหลืออยู่</p>		
<p>มาตรา ๑๐๕ ภายหลังที่คณะรัฐมนตรีเข้าบริหารราชการแผ่นดินแล้ว พระมหากษัตริย์จะทรงแต่งตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เป็นหัวหน้าพรรคการเมืองในสภาผู้แทนราษฎรที่สมาชิกในสังกัดของพรรคคนมิได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีและมีจำนวนมากที่สุดในบรรดาพรรคการเมืองที่สมาชิกในสังกัดมิได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี แต่ไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรในขณะแต่งตั้ง เป็นผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร</p> <p>ในกรณีที่ไม่มีพรรคการเมืองใดในสภาผู้แทนราษฎรมีลักษณะที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่ง ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เป็นหัวหน้าพรรคการเมืองซึ่งได้รับเสียงสนับสนุนข้างมากจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพรรคการเมืองที่สมาชิกในสังกัดของพรรคนั้น มิได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>เป็นผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ในกรณีที่มีเสียงสนับสนุนเท่ากัน ให้ใช้วิธีจับสลาก</p> <p>ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้ง ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร</p> <p>ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรย่อมพ้นจากตำแหน่งเมื่อขาดคุณสมบัติดังกล่าวในวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๒๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม</p> <p>ในกรณีเช่นนี้พระมหากษัตริย์จะได้ทรงแต่งตั้งผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่าง</p>		
<p>ส่วนที่ ๓ วุฒิสภา</p> <hr/> <p>มาตรา ๑๐๖ วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนหนึ่งร้อยหกสิบคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากบุคคลที่ได้รับการสรรหา ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา</p>	<p>ไม่มีแก้ไข</p> <p>รอการพิจารณา</p>	<p>เนื่องจากที่มาของวุฒิสภานั้น ที่ประชุมยังไม่มีมติว่าควรมาจากการสรรหาหรือการเลือกตั้ง เป็นเพียงการพิจารณาหลักการตามที่ฝ่ายเลขานุการได้เสนอ ดังนี้</p> <p>- ที่มาของวุฒิสภาเสนอให้ใช้วิธีสรรหา โดยให้คณะกรรมการสรรหาที่เป็นอิสระและเป็นกลาง เข้ามาทำหน้าที่สรรหาบุคคลในทุกภาคส่วนและสาขาอาชีพ</p>

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ และยังมีได้มีการแต่งตั้งขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่</p> <p>ในกรณีที่มีเหตุการณ์ใด ๆ ทำให้การแต่งตั้งวุฒิสภาไม่อาจกระทำได้ครบจำนวนหนึ่งร้อยหกสิบคนในวันครบกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๑๐๗ ถ้ามีจำนวนที่จะได้รับแต่งตั้งไม่น้อยกว่าร้อยละเก้าสิบห้าของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมด ให้ถือว่าสมาชิกจำนวนนั้นประกอบเป็นสมาชิกวุฒิสภา และต้องมีการสรรหาจนครบจำนวนหนึ่งร้อยหกสิบคนภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน และให้สมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับการสรรหาเข้ามาผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของสภาผู้แทนราษฎรที่เหลืออยู่</p>		<p>- คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ๒. ประธานกรรมการการเลือกตั้ง ๓. ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ๔. ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ๕. ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชน ๖. ผู้พิพากษาศาลฎีกาที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา <p>มอบหมาย จำนวน ๑ คน</p> <p>๗. ตุลาการศาลปกครองสูงสุดที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองมอบหมาย จำนวน ๑ คน</p> <p>- องค์ประกอบของคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา ส่วนใหญ่จะเป็นตัวแทนที่มาจากองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญทั้งหมด แต่ไม่เห็นด้วยและไม่ควรกำหนดให้ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นกรรมการสรรหา เนื่องจากรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้กำหนดให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ มีใช้องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ และควรให้ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ซึ่งเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญเข้ามาเป็นคณะกรรมการสรรหา</p>

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>มาตรา ๑๐๗ ให้มีคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา คณะหนึ่ง ประกอบด้วยประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานกรรมการการเลือกตั้ง ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชน ผู้พิพากษาศาลฎีกาที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามอบหมายจำนวนหนึ่งคน และตุลาการศาลปกครองสูงสุดที่ประชุมใหญ่ศาลปกครองสูงสุดมอบหมายจำนวนหนึ่งคน ทำหน้าที่สรรหาบุคคลตามมาตรา ๑๐๘ ให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับบัญชีรายชื่อจากคณะกรรมการการเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๕ แล้วจัดส่งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้ง เป็นสมาชิกวุฒิสภา</p> <p>ในกรณีที่ไม่มีกรรมการในตำแหน่งใดหรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาประกอบด้วยกรรมการที่เหลืออยู่ แต่ต้องไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง</p> <p>ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภา</p>	<p>ไม่มีแก้ไข</p>	

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>มาตรา ๑๐๘ ให้คณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา ดำเนินการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา ดังนี้</p> <p>(๑) ให้สรรหาโดยคัดเลือกบุคคลที่มีความเหมาะสมจากผู้สมัครเข้ารับการสรรหาในแต่ละจังหวัด เพื่อให้ได้บุคคลที่สมควรเป็นสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดละหนึ่งคน</p> <p>(๒) สำหรับจำนวนที่เหลือให้สรรหา โดยคัดเลือกบุคคลที่มีความเหมาะสมจากผู้ได้รับการเสนอชื่อจากองค์กรต่าง ๆ ในภาควิชาการ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาชีพ และภาคอื่นที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภานับรวมจำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่จะพึงมี</p> <p>ในการสรรหาโดยคัดเลือกบุคคลที่มีความเหมาะสมที่จะเป็นสมาชิกวุฒิสภา ให้คำนึงถึงความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ของบุคคลที่จะสามารถปฏิบัติงานของวุฒิสภาได้เป็นสำคัญ โดยควรประกอบด้วยบุคคลที่มีความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน และความเท่าเทียมกันทางเพศ รวมทั้งการเป็นผู้ด้อยโอกาสของสังคม</p> <p>หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา ให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา</p>	<p>ไม่มีแก้ไข</p>	<p></p>

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>มาตรา ๑๐๕ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งรับผิดชอบในการรับสมัครบุคคลเข้ารับการสรรหาของจังหวัดตามมาตรา ๑๐๘ (๑) และการรับรายชื่อบุคคลที่องค์กรต่าง ๆ เสนอตามมาตรา ๑๐๘ (๒) และมีหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม รวมทั้งประวัติและความประพฤติของผู้สมัครและผู้ได้รับการเสนอรายชื่อ เพื่อเสนอคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาพิจารณา</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	
<p>มาตรา ๑๑๐ บุคคลผู้มีความประพฤติดีและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้ เป็นผู้มิตสิทธิสมัครหรือได้รับการเสนอชื่อเพื่อเข้ารับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภา</p> <p>(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด</p> <p>(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์ในวันสมัครหรือในวันที่ได้รับการเสนอชื่อ</p> <p>(๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือได้รับประกาศนียบัตรรับรองจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐว่าเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาใดสาขาหนึ่ง</p>	<p>มาตรา ๑๑๐ บุคคลผู้มีความประพฤติดีและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้ เป็นผู้มิตสิทธิสมัครหรือได้รับการเสนอชื่อเพื่อเข้ารับการสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภา</p> <p>(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด</p> <p>(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์ในวันสมัครหรือในวันที่ได้รับการเสนอชื่อ</p> <p>(๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือได้รับประกาศนียบัตรรับรองจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐว่าเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาใดสาขาหนึ่ง</p>	<p>คุณสมบัติทางการศึกษา เรื่อง “ได้รับประกาศนียบัตรรับรองจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐว่าเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาใดสาขาหนึ่ง” ไม่ใช่ข้อเสนอนะของคณะอนุกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญกรอบที่ ๒ ขอดัดความดังกล่าวออก</p>

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>(๔) ผู้สมัครเข้ารับการสรรหาของจังหวัดต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งตามมาตรา ๕๗ (๔)</p> <p>(๕) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง หรือเคยดำรงตำแหน่งและพ้นจากการดำรงตำแหน่งใด ๆ ในพรรคการเมืองมาแล้วยังไม่เกินสองปีนับถึงวันสมัคร หรือวันที่ได้รับการเสนอชื่อ</p> <p>(๖) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและพ้นจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาแล้วยังไม่เกินหนึ่งปีนับถึงวันสมัคร หรือวันที่ได้รับการเสนอชื่อ</p> <p>(๗) ไม่เป็นสมาชิกวุฒิสภาหรือเคยเป็นสมาชิกวุฒิสภา และพ้นจากการเป็นสมาชิกวุฒิสภา มาแล้วยังไม่เกินสองปี นับถึงวันสมัครหรือวันที่ได้รับการเสนอชื่อ</p>	<p>(๔) ผู้สมัครเข้ารับการสรรหาของจังหวัดต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งตามมาตรา ๕๗ (๔)</p> <p>(๕) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง หรือเคยดำรงตำแหน่งและพ้นจากการดำรงตำแหน่งใด ๆ ในพรรคการเมืองมาแล้วยังไม่เกินสองปีนับถึงวันสมัคร หรือวันที่ได้รับการเสนอชื่อ</p> <p>(๖) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือเคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและพ้นจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาแล้วยังไม่เกินหนึ่งปีนับถึงวันสมัคร หรือวันที่ได้รับการเสนอชื่อ</p> <p>(๗) ไม่เป็นสมาชิกวุฒิสภาหรือเคยเป็นสมาชิกวุฒิสภา และพ้นจากการเป็นสมาชิกวุฒิสภา มาแล้วยังไม่เกินสองปี นับถึงวันสมัครหรือวันที่ได้รับการเสนอชื่อ</p>	

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>(๘) เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ตามมาตรา ๕๔ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๒) หรือ (๑๔)</p>	<p>(๘) เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ตามมาตรา ๕๔ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๒) หรือ (๑๔)</p>	
<p>มาตรา ๑๑๑ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๕๕ มาใช้บังคับ กับการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาด้วยโดยอนุโลม โดยให้ยื่น หลักฐานแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน และแสดงสถานะทางภาษีภายในวันรับสมัครหรือวันที่ได้ รับการเสนอชื่อ แล้วแต่กรณี</p>	<p>รอการพิจารณา</p>	<p>เนื่องจากมาตรานี้มีส่วนเชื่อมโยงกับเรื่องสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร จึงควรให้รอการพิจารณาเพื่อนำไปพิจารณา พร้อมกับเรื่องสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร</p>
<p>มาตรา ๑๑๒ สมาชิกวุฒิสภาจะเป็นรัฐมนตรีหรือ ข้าราชการการเมืองอื่นมิได้ บุคคลผู้เคยดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกภาพ สิ้นสุดลงมาแล้วยังไม่เกินหนึ่งปี เว้นแต่พ้นจากตำแหน่ง ตามมาตรา ๑๑๖ (๑) จะเป็นรัฐมนตรีหรือข้าราชการ การเมืองอื่นมิได้</p>	<p>มาตรา ๑๑๒ สมาชิกวุฒิสภาจะเป็นรัฐมนตรีหรือ ข้าราชการการเมืองอื่นมิได้ บุคคลผู้เคยดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกภาพ สิ้นสุดลงมาแล้วยังไม่เกินหนึ่งปี ~~เว้นแต่พ้นจากตำแหน่ง~~ ~~ตามมาตรา ๑๑๖ (๑)~~ จะเป็นรัฐมนตรีหรือข้าราชการ การเมืองอื่นมิได้</p>	<p>เพื่อให้สมาชิกวุฒิสภาสามารถดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี หรือข้าราชการการเมืองอื่นได้ เมื่อสมาชิกภาพสิ้นสุดลง แล้ว เป็นเวลา ๑ ปี โดยไม่ต้องมีการยกเว้นในกรณีการออก ตามอายุวุฒิสภาในมาตรา ๑๑๖ (๖) เพื่อป้องกันการ เอื้อประโยชน์กับฝ่ายการเมือง</p>

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>มาตรา ๑๑๓ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๗๗ และมาตรา ๒๗๘ มาใช้บังคับกับการกระทำอันต้องห้ามของสมาชิกวุฒิสภาด้วยโดยอนุโลม</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	
<p>มาตรา ๑๑๔ สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภามีกำหนดคราวละหกปีนับแต่วันแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว</p> <p>ในวาระเริ่มแรกเมื่อครบกำหนดสามปีนับแต่วันที่ทรงโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาให้วุฒิสภาประชุมกันเพื่อดำเนินการจับสลากให้สมาชิกวุฒิสภาประเภทละกึ่งหนึ่งของจำนวนวุฒิสภาทั้งหมดพ้นจากตำแหน่ง และให้ถือว่าการพ้นจากตำแหน่งโดยการจับสลากดังกล่าวเป็นการสิ้นสุดสมาชิกภาพตามวาระ</p> <p>ให้สมาชิกวุฒิสภาซึ่งสิ้นสุดสมาชิกภาพตามวาระอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาขึ้นใหม่</p>	<p>รอการพิจารณา</p>	<p>เนื่องจากการอภิปรายที่ยังหาข้อยุติไม่ได้ในประเด็นวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกวุฒิสภา และประเด็นสมาชิกวุฒิสภาที่ถูกจับสลากออกครึ่งหนึ่งในวาระเริ่มแรก ควรให้มีสิทธิได้รับการสรรหาอีกหรือไม่ ที่ประชุมจึงมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการรับไปพิจารณา</p>

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
มาตรา ๑๑๕ สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาเริ่มตั้งแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง	ไม่มีการแก้ไข	
<p>มาตรา ๑๑๖ สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลงเมื่อ</p> <p>(๑) ถึงคราวออกตามอายุของวุฒิสภา</p> <p>(๒) ตาย</p> <p>(๓) ลาออก</p> <p>(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑๐</p> <p>(๕) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑๒</p> <p>(๖) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๑๑๓</p> <p>(๗) วุฒิสภามีมติตามมาตรา ๒๘๖ ให้ถอดถอนออกจากตำแหน่ง หรือศาลฎีกามีคำวินิจฉัยให้พ้นจากสมาชิกภาพตามมาตรา ๘๗ ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันที่วุฒิสภามีมติหรือศาลฎีกามีคำวินิจฉัย แล้วแต่กรณี</p>	<p>มาตรา ๑๑๖ สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลงเมื่อ</p> <p>(๑) ถึงคราวออกตามอายุของวุฒิสภา</p> <p>(๒) ตาย</p> <p>(๓) ลาออก</p> <p>(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑๐</p> <p>(๕) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑๒</p> <p>(๖) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๑๑๓</p> <p>(๗) วุฒิสภามีมติตามมาตรา ๒๘๖ ให้ถอดถอนออกจากตำแหน่ง หรือศาลฎีกาที่รัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยให้พ้นจากสมาชิกภาพตามมาตรา ๘๗ ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันที่วุฒิสภามีมติหรือศาลฎีกาที่รัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย แล้วแต่กรณี</p>	<p>ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นควรให้มีการแก้ไขคำใน (๗) จากคำว่า “ศาลฎีกา” เป็นคำว่า “ศาลรัฐธรรมนูญ” เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๘๗ ซึ่งได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมไปแล้ว</p>

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>(๘) ขาดประชุมเกินจำนวนหนึ่งในสี่ของจำนวนวันประชุมในสมัยประชุมที่มีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวัน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากประธานวุฒิสภา</p> <p>(๙) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก แม้คดีนั้นจะยังไม่ถึงที่สุด หรือมีการรอกการลงโทษ เว้นแต่ความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท</p>	<p>(๘) ขาดประชุมเกินจำนวนหนึ่งในสี่ของจำนวนวันประชุมในสมัยประชุมที่มีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยยี่สิบวัน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากประธานวุฒิสภา</p> <p>(๙) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก แม้คดีนั้นจะยังไม่ถึงที่สุด หรือมีการรอกการลงโทษ เว้นแต่ความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท</p>	
<p>มาตรา ๑๑๗ เมื่อตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาว่างลง เพราะเหตุอื่นใดนอกจากถึงคราวออกตามอายุของวุฒิสภา ให้นำความในมาตรา ๑๐๗ มาตรา ๑๐๘ และมาตรา ๑๐๙ มาใช้บังคับกับการแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาแทนตำแหน่งที่ว่าง</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	
<p>มาตรา ๑๑๘ ในการพิจารณาเลือก แต่งตั้ง ให้คำแนะนำ หรือให้ความเห็นชอบ ให้บุคคลดำรงตำแหน่งใดตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญนี้ ให้วุฒิสภาแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง ทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งนั้น รวมทั้ง</p>	<p>รอกการพิจารณา</p>	<p>เพื่อให้ฝ่ายเลขานุการรับไปพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมในประเด็น ดังนี้</p>

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>รวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานอันจำเป็น แล้วรายงานต่อวุฒิสภาเพื่อประกอบการพิจารณาต่อไป</p> <p>การดำเนินการของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา</p>		<p>๑. ควรเพิ่มความว่า “และพฤติกรรมทางจริยธรรม” หลังความว่า “การทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติ” เพื่อให้การตรวจสอบสามารถกระทำได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น</p> <p>๒. ควรกำหนดกรอบระยะเวลาในการปฏิบัติให้ชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดความล่าช้าจนเกินไป</p>
<p>ส่วนที่ ๔</p> <p>บทที่ใช้แก่สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา</p> <hr/> <p>มาตรา ๑๑๕ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาย่อมเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมายใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย</p>	<p>ส่วนที่ ๔</p> <p>บทที่ใช้แก่สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา</p> <hr/> <p>มาตรา ๑๑๕ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาย่อมเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติ มอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย <u>โดยปราศจากผลประโยชน์ทับซ้อน</u></p>	<p>เพิ่มความว่า “หรือความครอบงำ” หลังความว่า โดยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย และเพิ่มความว่า “โดยปราศจากผลประโยชน์ทับซ้อน” เพื่อให้มีความชัดเจนและยกขึ้นกล่าวอ้างได้เมื่อมีการฝ่าฝืนมาตรานี้ ทำให้มีการถอดถอนออกจากตำแหน่งได้</p>

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>มาตรา ๑๒๐ ก่อนเข้ารับหน้าที่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาต้องปฏิญาณตนในที่ประชุมแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกด้วยถ้อยคำดังต่อไปนี้</p> <p>“ข้าพเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอปฏิญาณว่า ข้าพเจ้าจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของปวงชนชาวไทย ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ”</p>	<p>รอการพิจารณา</p>	<p>เนื่องจากมีประเด็นที่ยังไม่ยุติในเรื่องการปฏิญาณตนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาควรปฏิญาณตนต่อสิ่งใด ที่ประชุมจึงมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการรับไปพิจารณา</p>
<p>มาตรา ๑๒๑ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาแต่ละสภามีประธานสภาคนหนึ่งและรองประธานคนหนึ่งหรือสองคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากสมาชิกแห่งสภานั้น ๆ ตามมติของสภา</p>	<p>รอการพิจารณา</p>	<p>- เพื่อให้ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๒๑ และมาตรา ๑๒๒ มาบัญญัติรวมกันเป็น ๑ มาตรา เนื่องจากเป็นเรื่องที่กล่าวถึงประธานสภาเหมือนกัน</p>
<p>มาตรา ๑๒๒ ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎรดำรงตำแหน่งจนสิ้นอายุของสภาหรือมีการยุบสภา</p> <p>ประธานและรองประธานวุฒิสภาดำรงตำแหน่งจนถึงวันก่อนวันเลือกประธานและรองประธานวุฒิสภาใหม่</p>	<p>รอการพิจารณา</p>	<p>- เพื่อให้ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานและรองประธานวุฒิสภา พ้นจากตำแหน่งในกรณีต้องคำพิพากษาให้จำคุก ตาม (๔) ควรบัญญัติให้เหมือนกันกับกรณีของรัฐมนตรี ตามมาตรา ๑๐๑ (๑๑) คือต้องคำพิพากษาให้จำคุกแม้คดีนั้นจะยังไม่ถึงที่สุด หรือมี</p>

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
		การรอลงโทษ เว้นแต่ความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท ที่ประชุม จึงมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการนำกลับไปยกร่างใหม่และนำมาเสนออีกครั้งหนึ่ง
<p>ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานและรองประธานวุฒิสภา ย่อมพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี เมื่อ</p> <p>(๑) ขาดจากสมาชิกภาพแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิก</p> <p>(๒) ลาออกจากตำแหน่ง</p> <p>(๓) ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือข้าราชการการเมืองอื่น</p> <p>(๔) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก</p> <p>ในระหว่างการดำรงตำแหน่ง ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎรจะเป็นกรรมการบริหารหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองขณะเดียวกันมิได้</p>		

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>มาตรา ๑๒๓ ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภามีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการของสภานั้นๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับ รองประธานมีอำนาจหน้าที่ตามที่ประธานมอบหมายและปฏิบัติหน้าที่แทนประธานเมื่อประธานไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้</p> <p>ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา และผู้ทำหน้าที่แทน ต้องวางตนเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่</p>	ไม่มีการแก้ไข	
<p>มาตรา ๑๒๔ เมื่อประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานและรองประธานวุฒิสภาไม่อยู่ในที่ประชุม ให้สมาชิกแห่งสภานั้นๆ เลือกตั้งกันขึ้นเองเป็นประธานในคราวประชุมนั้น</p>	ไม่มีการแก้ไข	
<p>มาตรา ๑๒๕ การประชุมสภาผู้แทนราษฎรและการประชุมวุฒิสภาต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภาจึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่ในกรณีการพิจารณาระเบียบวาระกระทู้ถามตามมาตรา ๑๖๔ และมาตรา ๑๖๕ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภากำหนดเรื่ององค์ประชุมไว้ในข้อบังคับเป็นอย่างอื่นก็ได้</p>	ไม่มีการแก้ไข	

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>มาตรา ๑๒๖ การลงมติวินิจฉัยข้อปรึกษาให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้</p> <p>สมาชิกคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด</p> <p>ประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานวุฒิสภา ต้องจัดให้มีการบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกแต่ละคน และเปิดเผยบันทึกดังกล่าวไว้ในที่ที่ประชาชนอาจเข้าไปตรวจสอบได้ เว้นแต่กรณีการออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับ</p> <p>การออกเสียงลงคะแนนเลือกหรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งใด ให้กระทำการลับ เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้ และสมาชิกย่อมมีอิสระและไม่ถูกผูกพัน โดยมติของพรรคการเมืองหรืออาณัติอื่นใด</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>มาตรา ๑๒๗ ภายในสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้มีการเรียกประชุมรัฐสภา เพื่อให้สมาชิกได้มาประชุมเป็นครั้งแรก</p> <p>ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญทั่วไป และสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ</p> <p>วันประชุมครั้งแรกตามวรรคหนึ่ง ให้ถือเป็นวันเริ่มสมัยประชุมสามัญทั่วไป ส่วนวันเริ่มสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติให้สภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้กำหนด ในกรณีที่การเริ่มประชุมครั้งแรกตามวรรคหนึ่งมีเวลาจนถึงสิ้นปีปฏิทินไม่ถึงหนึ่งร้อยห้าสิบวัน จะไม่มีการประชุมสมัยสามัญนิติบัญญัติสำหรับปีนั้นก็ไว้</p> <p>ในสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ ให้รัฐสภาดำเนินการประชุมได้เฉพาะกรณีที่มีมติไว้ทั้งหมด ๒ หรือการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ การอนุมัติพระราชกำหนด การให้ความเห็นชอบในการประกาศสงคราม การให้ความเห็นชอบหนังสือสัญญา การเลือกหรือการให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่ง การถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง การตั้งกระทู้ถาม และการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ เว้นแต่รัฐสภาจะมีมติให้พิจารณาเรื่องอื่นใด ด้วยคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>มาตรา ๑๒๘ สมัยประชุมสามัญของรัฐสภาสมัยหนึ่ง ๆ ให้มีกำหนดเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวัน แต่พระมหากษัตริย์จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ขยายเวลาออกไปก็ได้</p> <p>การปิดสมัยประชุมสมัยสามัญก่อนครบกำหนดเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวัน จะกระทำได้แต่โดยความเห็นชอบของรัฐสภา</p>	ไม่มีการแก้ไข	
<p>มาตรา ๑๒๙ พระมหากษัตริย์ทรงเรียกประชุมรัฐสภาทรงเปิดและทรงปิดประชุม</p> <p>พระมหากษัตริย์จะเสด็จพระราชดำเนินมาทรงทำรัฐพิธีเปิดประชุมสมัยประชุมสามัญทั่วไปครั้งแรกตามมาตรา ๑๒๗ วรรคหนึ่ง ด้วยพระองค์เอง หรือจะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้พระราชทายาทซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว หรือผู้ใดผู้หนึ่งเป็นผู้แทนพระองค์ มาทำรัฐพิธีก็ได้</p>	ไม่มีการแก้ไข	
<p>มาตรา ๑๓๐ เมื่อมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ พระมหากษัตริย์จะทรงเรียกประชุมรัฐสภาเป็นการประชุมสมัยวิสามัญก็ได้</p>	ไม่มีการแก้ไข	

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>มาตรา ๑๓๑ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาทั้งสองสภารวมกัน หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อมีพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภาเป็นการประชุมสมัยวิสามัญได้</p> <p>คำร้องขอดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้ยื่นต่อประธานรัฐสภา</p> <p>ให้ประธานรัฐสภานำความกราบบังคมทูลและลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ</p>	ไม่มีการแก้ไข	
<p>มาตรา ๑๓๒ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๓๑ การเรียกประชุม การขยายเวลาประชุม และการปิดประชุมรัฐสภา ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา</p>	ไม่มีการแก้ไข	
<p>มาตรา ๑๓๓ ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ที่ประชุมวุฒิสภา หรือที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา สมาชิกผู้ใดจะกล่าวด้วยคำใดในทางแถลงข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น</p>	รอการพิจารณา	<p>เพื่อให้ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๓๓ และมาตรา ๑๓๔ มาบัญญัติรวมกันเป็น ๑ มาตรา เพราะเป็นเรื่องเอกสิทธิ์เหมือนกัน</p>

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>หรือออกเสียงลงคะแนน ย่อมเป็นเอกสิทธิ์โดยเด็ดขาด ผู้ใดจะนำไปเป็นเหตุฟ้องร้องว่ากล่าวสมาชิกผู้นั้นในทางใด มิได้</p> <p>เอกสิทธิ์ตามวรรคหนึ่งไม่คุ้มครองสมาชิกผู้กล่าว ถ้อยคำในการประชุมที่มีการถ่ายทอดทางวิทยุกระจายเสียง หรือวิทยุโทรทัศน์ หากถ้อยคำที่กล่าวในที่ประชุมไป ปรากฏนอกบริเวณรัฐสภา และการกล่าวถ้อยคำนั้นมี ลักษณะเป็นความผิดทางอาญาหรือละเมิดสิทธิในทางแพ่ง ต่อบุคคลอื่น ซึ่งมีใช้รัฐมนตรีหรือสมาชิกแห่งสถานนั้น</p> <p>ในกรณีตามวรรคสอง ถ้าสมาชิกกล่าวถ้อยคำใดที่อาจ เป็นเหตุให้บุคคลอื่นซึ่งมิใช่รัฐมนตรีหรือสมาชิกแห่ง สถานนั้นได้รับความเสียหาย ให้ประธานแห่งสถานนั้นจัดให้มีการโฆษณาชี้แจงตามที่บุคคลนั้นร้องขอตามวิธีการและ ภายในระยะเวลาที่กำหนดในข้อบังคับการประชุมของ สถานนั้น ทั้งนี้ โดยไม่กระทบกระเทือนถึงสิทธิของบุคคล ในการฟ้องคดีต่อศาล</p>		

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>มาตรา ๑๓๔ เอกสิทธิ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓๓ ย่อมคุ้มครองไปถึงผู้พิมพ์และผู้โฆษณารายงานการประชุมตามข้อบังคับของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือรัฐสภาแล้วแต่กรณี และคุ้มครองไปถึงบุคคลซึ่งประธานในที่ประชุมอนุญาตให้แถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมตลอดจนผู้ดำเนินการถ่ายทอดการประชุมสภาทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ที่ได้รับอนุญาตจากประธานแห่งสถานนั้นด้วยโดยอนุโลม</p>	<p>รอการพิจารณา</p>	<p>เพื่อให้ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๓๓ และมาตรา ๑๓๔ มาบัญญัติรวมกันเป็น ๑ มาตรา เพราะเป็นเรื่องเอกสิทธิ์เหมือนกัน</p>
<p>มาตรา ๑๓๕ ในระหว่างสมัยประชุม ห้ามมิให้จับกุมขัง หรือหมายเรียกตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ไปทำการสอบสวนในฐานะที่สมาชิกผู้นั้นเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา เว้นแต่ในกรณีที่ได้รับอนุญาตจากสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิก หรือในกรณีที่จับในขณะที่กระทำความผิด</p> <p>ในกรณีที่มีการจับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาในขณะที่กระทำความผิด ให้รายงานไปยังประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกโดยพลัน และประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกอาจสั่งให้ปล่อยผู้ถูกจับได้</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>มาตรา ๑๗๖ ในกรณีที่มีการฟ้องสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาในคดีอาญา ไม่ว่าจะได้ฟ้องนอกหรือในสมัยประชุม ศาลจะพิจารณาคดีนั้นในระหว่างสมัยประชุมมิได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิก หรือเป็นคดีอันเกี่ยวกับกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการสรรหาสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง แต่การพิจารณาคดีต้องไม่เป็นการขัดขวางต่อการที่สมาชิกผู้นั้นจะมาประชุมสภา</p> <p>การพิจารณาพิพากษาคดีที่ศาลได้กระทำก่อนมีคำอ้างว่าจำเลยเป็นสมาชิกของสภาใดสภาหนึ่ง ย่อมเป็นอันใช้ได้</p> <p>ถ้าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาถูกคุมขังในระหว่างสอบสวนหรือพิจารณาอยู่ก่อนสมัยประชุม เมื่อถึงสมัยประชุม พนักงานสอบสวนหรือศาลแล้วแต่กรณี ต้องสั่งปล่อยทันทีถ้าประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกได้ร้องขอ</p> <p>คำสั่งปล่อยตามวรรคหนึ่งให้มีผลบังคับตั้งแต่วันสั่งปล่อยจนถึงวันสุดท้ายแห่งสมัยประชุม</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>มาตรา ๑๓๗ ในระหว่างที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ จะมีการประชุมวุฒิสภาได้ เว้นแต่เป็นกรณีดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) การประชุมที่ให้วุฒิสภำทำหน้าที่รัฐสภาตาม มาตรา ๑๕ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๑๕๕ โดยถือคะแนนเสียงจากจำนวนสมาชิกของวุฒิสภา</p> <p>(๒) การประชุมที่ให้วุฒิสภำทำหน้าที่เลือก แต่งตั้ง ให้คำแนะนำ หรือให้ความเห็นชอบ ให้บุคคลดำรงตำแหน่งใด ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญนี้</p> <p>(๓) การประชุมที่ให้วุฒิสภำทำหน้าที่พิจารณาและมีมติให้ถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	
<p>มาตรา ๑๓๘ การประชุมสภาผู้แทนราษฎร การประชุมวุฒิสภา และการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ย่อมเป็นการเปิดเผยตามลักษณะที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุม แต่ละสภา แต่ถ้าคณะรัฐมนตรี หรือสมาชิกของแต่ละสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา หรือจำนวนสมาชิกของทั้งสองสภาเท่าที่มีอยู่ร่วมกัน แล้วแต่กรณี ร้องขอให้ประชุมลับ ก็ให้ประชุมลับ</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>มาตรา ๑๓๕ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามีอำนาจตราข้อบังคับการประชุมเกี่ยวกับการเลือกและการปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภา รองประธานสภา เรื่องหรือกิจการอันเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสามัญแต่ละชุด การปฏิบัติหน้าที่และองค์ประชุมของคณะกรรมการ วิธีการประชุม การเสนอและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ การเสนอญัตติ การปรึกษา การอภิปราย การลงมติ การบันทึกการลงมติ การเปิดเผยการลงมติ การตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย ประมวลจริยธรรมของสมาชิกและกรรมการและกิจการอื่น เพื่อดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>
<p>มาตรา ๑๔๐ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามีอำนาจเลือกสมาชิกของแต่ละสภาตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญ และมีอำนาจเลือกบุคคลผู้เป็นสมาชิกหรือมิได้เป็นสมาชิก</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>ตั้งเป็นคณะกรรมการวิสามัญ เพื่อกระทำการ พิจารณา สอบสวน หรือศึกษาเรื่องใดๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของ สภา แล้วรายงานต่อสภา มติตั้งคณะกรรมการวิสามัญ ดังกล่าวต้องระบุกิจการหรือเรื่องให้ชัดเจนและไม่ซ้ำหรือ ซ้อนกัน</p> <p>คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งย่อมมีอำนาจออกคำสั่ง เรียกเอกสารจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใด มาแสดง ข้อเท็จจริง หรือแสดงความเห็นในกิจการที่กระทำหรือ ในเรื่องที่พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาอยู่นั้นได้</p> <p>ในกรณีที่บุคคลตามวรรคสองเป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ให้ประธานคณะกรรมการแจ้งให้รัฐมนตรีซึ่งบังคับบัญชาหรือกำกับดูแล หน่วยงานที่บุคคลนั้นสังกัดทราบและมีคำสั่งให้บุคคลนั้น ดำเนินการตามวรรคสอง เว้นแต่เป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับ ความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน ให้ถือว่าเป็น เหตุยกเว้นการปฏิบัติตามวรรคสอง</p>		

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>เอกสิทธิ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓๓ และมาตรา ๑๓๔ นั้น ให้คุ้มครองถึงบุคคลผู้กระทำความผิดที่ตามมาตรา ๑๓๕ ด้วย</p> <p>กรรมการสามัญซึ่งตั้งจากผู้ซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด ต้องมีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมืองหรือกลุ่มพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภาผู้แทนราษฎร</p> <p>ในระหว่างที่ยังไม่มีข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๑๓๕ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้กำหนดอัตราส่วนตามวรรคห้า</p>		
<p>มาตรา ๑๔๐/๑ การแต่งตั้งและการพ้นจากตำแหน่งของอัยการสูงสุดต้องเป็นไปตามมติของคณะกรรมการอัยการ และได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ตามลำดับ</p>	รอการพิจารณา	ฝ่ายเลขานุการได้เสนอความเห็นว่าเป็นว่า ความในมาตรา ๑๔๐/๑ ควรนำไปพิจารณาพร้อมกับหมวดว่าด้วยศาลหรือหมวดว่าด้วยองค์กรตามรัฐธรรมนูญ เนื่องจากเนื้อหา มีความเกี่ยวข้องและสอดคล้องกัน
<p>ส่วนที่ ๕</p> <p>การประชุมร่วมกันของรัฐสภา</p>	ไม่มีการแก้ไข	

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>มาตรา ๑๔๑ ในกรณีต่อไปนี้ ให้รัฐสภาประชุมร่วมกัน</p> <p>(๑) การให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามมาตรา ๑๕</p> <p>(๒) การปฏิญาณตนของผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ต่อรัฐสภาตามมาตรา ๒๑</p> <p>(๓) การรับทราบการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายระเบียบว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๗ ตามมาตรา ๒๒</p> <p>(๔) การรับทราบหรือให้ความเห็นชอบในการสืบราชสมบัติตามมาตรา ๒๓</p> <p>(๕) การปรึกษาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใหม่ตามมาตรา ๑๕๕</p> <p>(๖) การมีมติให้รัฐสภาพิจารณาเรื่องอื่นในสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติได้ตามมาตรา ๑๒๗</p> <p>(๗) การให้ความเห็นชอบในการปิดสมัยประชุมตามมาตรา ๑๒๘</p> <p>(๘) การเปิดประชุมรัฐสภาตามมาตรา ๑๒๕</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>(๘) การให้ความเห็นชอบให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๑๕๓</p> <p>(๑๐) การให้ความเห็นชอบให้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญต่อไปตามมาตรา ๑๖๑ วรรคสอง</p> <p>(๑๑) การตราข้อบังคับการประชุมรัฐสภาตามมาตรา ๑๔๒</p> <p>(๑๒) การแถลงนโยบายตามมาตรา ๑๘๖</p> <p>(๑๓) การเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา ๑๘๕</p> <p>(๑๔) การให้ความเห็นชอบในการประกาศสงครามตามมาตรา ๑๕๕</p> <p>(๑๕) การให้ความเห็นชอบหนังสือสัญญาตามมาตรา ๒๐๐</p> <p>(๑๖) การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๓๐๔</p>		
<p>มาตรา ๑๔๒ ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภาให้ใช้ข้อบังคับการประชุมรัฐสภา ในระหว่างที่ยังไม่มีข้อบังคับการประชุมรัฐสภา ให้ใช้ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร โดยอนุโลมไปพลางก่อน</p>	<p>ไม่มีแก้ไข</p>	

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>มาตรา ๑๔๓ ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ให้นำบทที่ใช้แก่สภาทั้งสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่ในเรื่องการตั้งคณะกรรมการ กรรมการซึ่งตั้งจากผู้ซึ่งเป็นสมาชิกของแต่ละสภาจะต้องมีจำนวนตามหรือ ใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกของแต่ละสภา</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	
<p>ส่วนที่ ๖ การตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	
<p>มาตรา ๑๔๔ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ จะตราขึ้นเป็นกฎหมายได้ก็แต่โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา</p> <p>ให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการสรรหาวุฒิสภา</p> <p>(๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>(๓) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง</p> <p>(๔) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การออกเสียงประชามติ</p> <p>(๕) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ</p> <p>(๖) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา</p> <p>(๗) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย วิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง</p> <p>(๘) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต</p> <p>(๙) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การตรวจเงินแผ่นดิน</p>		
<p>มาตรา ๑๔๕ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ จะเสนอได้ก็แต่โดย</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>(๑) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภามีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา หรือ</p> <p>(๒) ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลฎีกา หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น</p>		
<p>มาตรา ๑๕๖ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาให้กระทำเป็นสามวาระ ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่หนึ่งขึ้นรับหลักการ และในวาระที่สองการพิจารณาเรียงลำดับมาตราให้ถือเสียงข้างมากของแต่ละสภา</p> <p>(๒) การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สาม ต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการที่จะให้ออกใช้เป็นพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>ให้นำความในหมวด ๖ ส่วนที่ ๗ การตราพระราชบัญญัติมาใช้บังคับกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญด้วยโดยอนุโลม</p>		
<p>มาตรา ๑๔๗ เมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญแล้ว ก่อนนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ซึ่งต้องกระทำไปแล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง</p> <p>คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่วินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ให้ข้อความที่ขัดหรือแย้งนั้นเป็นอันตกไป ในกรณีที่วินิจฉัยว่าข้อความดังกล่าวเป็นสาระสำคัญหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ให้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p style="text-align: center;">ส่วนที่ ๗ การตราพระราชบัญญัติ</p> <hr style="width: 20%; margin: auto;"/>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	
<p>มาตรา ๑๔๘ ร่างพระราชบัญญัติจะตราขึ้นเป็นกฎหมายได้ก็แต่โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	
<p>มาตรา ๑๔๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔๕ ร่างพระราชบัญญัติจะเสนอได้ก็แต่โดย</p> <p>(๑) คณะรัฐมนตรี</p> <p>(๒) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่ายี่สิบคน</p> <p>(๓) องค์กรตามรัฐธรรมนูญหรือศาล เฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดองค์กรและกฎหมายที่องค์กรนั้นเป็นผู้รักษาการ หรือ</p> <p>(๔) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน</p> <p>เข้าชื่อเสนอกฎหมายตามมาตรา ๑๗๑</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>ในกรณีที่ร่างพระราชบัญญัติตาม (๒) (๓) หรือ (๔) เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินจะเสนอได้ก็ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรี</p> <p>ในการเสนอร่างพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่งต้องมีบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติเสนอมาพร้อมกับร่างพระราชบัญญัติด้วย</p>		
<p>มาตรา ๑๕๐ ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน หมายความว่าร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยเรื่องใดเรื่องหนึ่งดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) การตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีหรืออากร</p> <p>(๒) การจัดสรร รับ รักษา หรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน</p> <p>(๓) การกู้เงิน การค้ำประกัน หรือการใช้เงินกู้</p> <p>(๔) เงินตรา</p> <p>ในกรณีที่เป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินที่จะต้องมีการรับรองของนายกรัฐมนตรีหรือไม่ ให้เป็นอำนาจของที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะเป็นผู้วินิจฉัย</p>	<p>รอการพิจารณา</p>	<p>เนื่องจากมีการอภิปรายที่ยังไม่มีข้อยุติในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - กรรมการบางท่านเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมโดยเพิ่มคำว่า “และการเงิน” ไว้ ในความตอนท้ายของมาตรา ๑๕๐ (๑) เพื่อให้มีความหมายครอบคลุมถึงเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเงินโดยตรง เช่น การเสนอขึ้นเงินเดือนให้ตัวเองขององค์กรบางแห่ง โดยให้ถือว่าเป็นพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน - ฝ่ายเลขานุการได้ชี้แจงว่าเรื่องเงินเดือนถือว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจ่ายเงินแผ่นดินในปัจจุบันหรือในอนาคตถือว่าเป็นพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ทั้งนี้ ในประเด็นดังกล่าวให้บันทึกไว้ในเจตนารมณ์ - กรรมการบางท่านมีความเห็นว่า ความในมาตรา ๑๕๐ (๓) ที่เกี่ยวข้องกับการกู้เงินหรือการค้ำประกัน โดยให้ถือว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินนั้น ในปัจจุบันมีกลวิธีบางอย่าง คือ การนำเอาหลักทรัพย์ของรัฐโดยใช้หุ้น

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรจัดให้มีการประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณากรณีตามวรรคสองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มติกรณิดังกล่าว</p> <p>มติของที่ประชุมร่วมกันตามวรรคสองให้ใช้เสียงข้างมากเป็นประมาณ ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด</p>		<p>ของกองทุนของรัฐไปผูกพันกับบุคคลภายนอกโดยที่ไม่มีกฎหมายรองรับ ซึ่งควรมีการกำหนดให้เป็นประเด็นเกี่ยวข้องการเงินด้วย จึงขอเสนอให้เพิ่มความในมาตรา ๑๕๐ (๓) เป็น “การกู้เงิน” การค้ำประกัน หรือการใช้เงินกู้ หรือการผูกพันหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของรัฐ”</p> <p>ฝ่ายเลขานุการไปพิจารณาถ้อยคำในมาตรา ๑๕๐ (๓) ความว่า “การผูกพันหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินของรัฐ” เพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมต่อไป</p>
<p>มาตรา ๑๕๑ ร่างพระราชบัญญัติใดที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้เสนอและในชั้นรับหลักการไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน แต่สภาผู้แทนราษฎรได้แก้ไขเพิ่มเติมและประธานสภาผู้แทนราษฎรเห็นว่าการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นทำให้มีลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งระงับการพิจารณาไว้ก่อนและภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มติกรณิดังกล่าว ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งร่างพระราชบัญญัตินั้น ไปให้ที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะเป็นผู้วินิจฉัย</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>ในกรณีที่ที่ประชุมร่วมกันตามวรรคหนึ่งวินิจฉัยว่า การแก้ไขเพิ่มเติมนั้น ทำให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นมีลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นไปให้นายกรัฐมนตรีรับรอง ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีไม่ห้คำรับรองให้สภาผู้แทนราษฎรดำเนินการแก้ไขเพื่อมิให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน</p>		
<p>มาตรา ๑๕๒ ร่างพระราชบัญญัติให้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรก่อน</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	
<p>มาตรา ๑๕๓ ร่างพระราชบัญญัติที่คณะรัฐมนตรีระบุไว้ในนโยบายที่แถลงต่อรัฐสภาตามมาตรา ๑๘๖ ว่าจำเป็นต่อการบริหารราชการแผ่นดิน หากสภาผู้แทนราษฎรมิมีมติไม่ให้ความเห็นชอบ และคะแนนเสียงที่ไม่ให้ความเห็นชอบไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ คณะรัฐมนตรีอาจขอให้รัฐสภาประชุมร่วมกันเพื่อมีมติอีกครั้งหนึ่ง หากรัฐสภามีมติให้ความเห็นชอบ</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>ให้ตั้งบุคคลซึ่งเป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกของแต่ละสภามีจำนวนเท่ากันตามที่คณะรัฐมนตรีเสนอ ประกอบกันเป็นคณะกรรมการร่วมกันของรัฐสภาเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้น และให้คณะกรรมการร่วมกันของรัฐสภารายงานและเสนอร่างพระราชบัญญัติที่ได้พิจารณาแล้วต่อรัฐสภา ถ้ารัฐสภามีมติเห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัตินั้น ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๑๕๘ ถ้ารัฐสภามีมติไม่ให้ความเห็นชอบ ให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป</p>		
<p>มาตรา ๑๕๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๗๗ เมื่อสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่เสนอตามมาตรา ๑๕๒ และลงมติเห็นชอบแล้ว ให้สภาผู้แทนราษฎรเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อวุฒิสภา วุฒิสภาต้องพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่เสนอมานั้นให้เสร็จภายในหกสัปดาห์ แต่ถ้าร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ต้องพิจารณาให้เสร็จภายในสามสัปดาห์ ทั้งนี้ เว้นแต่วุฒิสภาจะได้ออกมติให้ขยายเวลาออกไปเป็นกรณีพิเศษซึ่งต้องไม่เกินสามสัปดาห์ กำหนดวันดังกล่าวให้หมายถึงวันในสมัยประชุม และให้เริ่มนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินั้นมาถึงวุฒิสภา</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>ระยะเวลาดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ไม่ให้นับรวมระยะเวลาที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๑๕๗</p> <p>ถ้าวุฒิสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติไม่เสร็จภายในกำหนดเวลาที่กล่าวในวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าวุฒิสภาได้ให้ความเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัตินั้น</p> <p>ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรเสนอร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินไปยังวุฒิสภา ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรแจ้งไปด้วยว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอไปนั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน คำแจ้งของประธานสภาผู้แทนราษฎรให้ถือเป็นเด็ดขาด</p> <p>ในกรณีที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรมิได้แจ้งไปว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน</p>		
<p>มาตรา ๑๕๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๗๗ เมื่อวุฒิสภาได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติเสร็จแล้ว</p>	<p>ไม่มีแก้ไข</p>	

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>(๑) ถ้าเห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๑๕๘</p> <p>(๒) ถ้าไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร ให้ยับยั้งร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้ก่อน และส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร</p> <p>(๓) ถ้าแก้ไขเพิ่มเติม ให้ส่งร่างพระราชบัญญัติตามที่แก้ไขเพิ่มเติม นั้นไปยังสภาผู้แทนราษฎร ถ้าสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติม ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๑๕๘ ถ้าเป็นกรณีอื่น ให้แต่ละสภาตั้งบุคคลซึ่งเป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกแห่งสถานนั้นๆ มีจำนวนเท่ากันตามที่สภาผู้แทนราษฎรกำหนด ประกอบเป็นคณะกรรมการร่วมกัน เพื่อพิจารณาร่างนั้น และให้คณะกรรมการร่วมกันรายงานและเสนอร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการร่วมกันได้พิจารณาแล้วต่อสภาทั้งสอง ถ้าสภาทั้งสองต่างเห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการร่วมกันได้พิจารณาแล้ว ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๑๕๘ ถ้าสภาใดสภาหนึ่งไม่เห็นชอบด้วย ก็ให้ยับยั้งร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้ก่อน</p>		

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>คณะกรรมการร่วมกันอาจเรียกเอกสารจากบุคคลใดหรือเรียกบุคคลใดมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ และเอกสิทธิ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓๓ และมาตรา ๑๓๔ นั้น ให้คุ้มครองถึงบุคคลผู้กระทำความผิดที่ตามมาตรา ๑๓๕</p> <p>การประชุมคณะกรรมการร่วมกันต้องมีกรรมการของสภาทั้งสองมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๔๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม</p>		
<p>มาตรา ๑๕๖ ร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้ตามมาตรา ๑๕๕ นั้น สภาผู้แทนราษฎรจะยกขึ้นพิจารณาใหม่ได้ต่อเมื่อเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันได้ล่วงพ้นไปนับแต่วันที่วุฒิสภาส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร สำหรับกรณีการยับยั้งตามมาตรา ๑๕๕ (๒) และนับแต่วันที่สภาใดสภาหนึ่งไม่เห็นชอบด้วย สำหรับกรณีการยับยั้งตามมาตรา ๑๕๕ (๓) ในกรณีเช่นว่านี้ ถ้าสภาผู้แทนราษฎรลงมติยืนยันร่างเดิมหรือร่างที่คณะกรรมการร่วมกันพิจารณาด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิก</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา และให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๑๕๘</p> <p>ถ้าร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน สภาผู้แทนราษฎรอาจกร่างพระราชบัญญัตินั้นขึ้นพิจารณาใหม่ได้ทันที ในกรณีเช่นว่านี้ ถ้าสภาผู้แทนราษฎรลงมติยืนยันร่างเดิมหรือร่างที่คณะกรรมการร่วมกันพิจารณาด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา และให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๑๕๘</p>		
<p>มาตรา ๑๕๗ ในระหว่างที่มีการยับยั้งร่างพระราชบัญญัติใดตามมาตรา ๑๕๕ คณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะเสนอร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้ไม่ได้</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอหรือส่งให้พิจารณานั้น เป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภาส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้ ให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป</p>		
<p>มาตรา ๑๕๘ ร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภายในยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัตินั้นจากรัฐสภา เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้</p>	ไม่มีการแก้ไข	
<p>มาตรา ๑๕๙ ร่างพระราชบัญญัติใด พระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วยและพระราชทานคืนมายังรัฐสภา หรือเมื่อพ้นเก้าสิบวันแล้วมิได้พระราชทานคืนมา รัฐสภาจะต้อง</p>	ไม่มีการแก้ไข	

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>ปรึกษาร่างพระราชบัญญัตินั้นใหม่ ถ้ารัฐสภามีมติยืนยันตามเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาแล้วให้นายกรัฐมนตรีนำร่างพระราชบัญญัตินั้นขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายอีกครั้งหนึ่ง เมื่อพระมหากษัตริย์มิได้ทรงลงพระปรมาภิไธยพระราชทานคืนมาภายในสามสิบวันให้นายกรัฐมนตรีนำพระราชบัญญัตินั้นประกาศในราชกิจจานุเบกษาใช้บังคับเป็นกฎหมายได้เสมือนหนึ่งว่าพระมหากษัตริย์ได้ทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว</p>		
<p>มาตรา ๑๖๐ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรวินิจฉัยว่ามีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก สตรี และคนชรา หรือผู้พิการหรือทุพพลภาพ หากสภาผู้แทนราษฎรมิได้พิจารณาโดยกรรมการเต็มสภา ให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนเกี่ยวกับบุคคลประเภทนั้นมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>มาตรา ๑๖๑ ในกรณีที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมหรือบรรดาร่างพระราชบัญญัติที่พระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วย หรือเมื่อพ้นเก้าสิบวันแล้วมิได้พระราชทานคืนมา ให้เป็นอันตกไป</p> <p>ในกรณีที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ภายหลังจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นการเลือกตั้งทั่วไป รัฐสภาสภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี จะพิจารณา ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม หรือร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภายังมิได้ให้ความเห็นชอบต่อไปได้ ถ้าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ภายหลังจากการเลือกตั้งทั่วไปร้องขอภายในหกสิบวันนับแต่วันเรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรกหลังการเลือกตั้งทั่วไป และรัฐสภามีมติเห็นชอบด้วย แต่ถ้าคณะรัฐมนตรีมิได้ร้องขอภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมหรือร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมหรือร่างพระราชบัญญัติต่อไปตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับการประชุมรัฐสภา</p>		
<p>ส่วนที่ ๘ การควบคุมการตรากฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	
<p>มาตรา ๑๖๒ ร่างพระราชบัญญัติใดที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยตามมาตรา ๑๕๘ หรือร่างพระราชบัญญัติใดที่รัฐสภาลงมติขึ้นยืนตามมาตรา ๑๕๕ ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัตินั้นขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายอีกครั้งหนึ่ง</p> <p>(๑) หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภา รวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา เห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือแย้งต่อ</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>รัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้น โดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ให้เสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภาแล้วแต่กรณี แล้วให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับความเห็นดังกล่าวส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยไม่ชักช้า</p> <p>(๒) หากนายกรัฐมนตรีเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ให้ส่งความเห็นเช่นว่านั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภาทราบโดยไม่ชักช้า</p> <p>ในระหว่างที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยให้นายกรัฐมนตรีระงับการดำเนินการเพื่อประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย</p>		

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และข้อความดังกล่าวเป็นสาระสำคัญ ให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป</p> <p>ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้แต่มีไขกรณีตามวรรคสาม ให้ข้อความที่ขัดหรือแย้งนั้นเป็นอันตกไป และให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการตามมาตรา ๑๕๘ หรือมาตรา ๑๕๙ แล้วแต่กรณี ต่อไป</p>		
<p>มาตรา ๑๖๓ บทบัญญัติมาตรา ๑๖๒ ให้นำมาใช้บังคับกับร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ร่างข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา และร่างข้อบังคับการประชุมรัฐสภา ที่สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือรัฐสภา แล้วแต่กรณี ให้ความเห็นชอบแล้ว แต่ยังมีได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วยโดยอนุโลม</p>	<p>ไม่มีแก้ไข</p>	

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p style="text-align: center;">ส่วนที่ ๕</p> <p style="text-align: center;">การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน</p>	ไม่มีการแก้ไข	
<p>มาตรา ๑๖๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาทุกคนมีสิทธิตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีในเรื่องใดเกี่ยวกับงานในหน้าที่ได้ แต่รัฐมนตรีย่อมมีสิทธิที่จะไม่ตอบเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเรื่องนั้นยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน</p>	ไม่มีการแก้ไข	
<p>มาตรา ๑๖๕ การบริหารราชการแผ่นดินเรื่องใดที่เป็นปัญหาสำคัญที่อยู่ในความสนใจของประชาชน เป็นเรื่องที่กระทบถึงประโยชน์ของประเทศชาติหรือประชาชน หรือที่เป็นเรื่องเร่งด่วน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอาจแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรก่อนเริ่มประชุมในวันนั้นว่าจะถามนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบในการบริหารราชการแผ่นดินเรื่องนั้นโดยไม่ต้องระบุคำถาม และให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรบรรจุเรื่องดังกล่าวไว้ในวาระการประชุมวันนั้น</p>	ไม่มีการแก้ไข	

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>การถามและการตอบกระทู้ตามวรรคหนึ่งให้กระทำได้ สัปดาห์ละหนึ่งครั้ง และให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้น ตั้งกระทู้ถามด้วยวาจาเรื่องการบริหารราชการแผ่นดินนั้น ได้เรื่องละไม่เกินสามครั้ง ทั้งนี้ ตามข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร</p>		
<p>มาตรา ๑๖๖ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของ สภาผู้แทนราษฎร มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี ญัตติดังกล่าว ต้องเสนอชื่อผู้สมควรดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนต่อไปซึ่งเป็นบุคคลตามมาตรา ๑๘๐ วรรคสอง ด้วย และเมื่อได้มีการเสนอญัตติแล้ว จะมีการยุบสภาผู้แทนราษฎรมิได้ เว้นแต่จะมีการถอนญัตติหรือการลงมตินั้นไม่ได้ คะแนนเสียงตามวรรคสาม</p> <p>การเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของนายกรัฐมนตรีที่มี พฤติการณ์ร้ายชัดปกติ ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>ราชการ หรือจงใจฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย จะเสนอ โดยไม่มีการยื่นคำร้องขอตามมาตรา ๒๘๓ ก่อน มิได้ และเมื่อได้มีการยื่นคำร้องขอตามมาตรา ๒๘๓ แล้ว ให้ดำเนินการต่อไปได้โดยไม่ต้องรอผลการดำเนินการตามมาตรา ๒๘๔</p> <p>เมื่อการอภิปรายทั่วไปสิ้นสุดลงโดยมิใช่ด้วยมติให้ผ่านระเบียบวาระเปิดอภิปรายนั้นไป ให้สภาผู้แทนราษฎรลงมติไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจ การลงมติในกรณีเช่นว่านี้มีให้กระทำในวันเดียวกับวันที่การอภิปรายสิ้นสุด มติไม่ไว้วางใจต้องมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร</p> <p>ในกรณีที่มติไม่ไว้วางใจมีคะแนนเสียงไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายนั้น เป็นอันหมดสิทธิที่จะเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีอีกตลอดสมัยประมุขนั้น</p>		

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>ในกรณีที่มติไม่ไว้วางใจมีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรนำชื่อผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อตามวรรคหนึ่งกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป และมีให้นำมาตรา ๑๘๑ มาใช้บังคับ</p>		
<p>มาตรา ๑๖๗ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๖๖ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	
<p>มาตรา ๑๖๘ ในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีได้อยู่ในพรรคการเมืองในสภาผู้แทนราษฎรที่สมาชิกในสังกัดของพรรคนั้นดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมีจำนวนไม่ถึงเกณฑ์เสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา ๑๖๖ หรือมาตรา ๑๖๗ ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าวเท่าที่มีอยู่มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติ</p>	<p>มาตรา ๑๖๘ ในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีได้อยู่ในพรรคการเมืองในสภาผู้แทนราษฎรที่สมาชิกในสังกัดของพรรคนั้นดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมีจำนวนไม่ถึงเกณฑ์เสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา ๑๖๖ หรือมาตรา ๑๖๗ ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าวเท่าที่มีอยู่มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติ</p>	<p>ที่ประชุมเห็นว่า การกำหนดเวลาในการบริหารราชการแผ่นดิน ในมาตรา ๑๖๘ ความว่า “...ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าวเท่าที่มีอยู่มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลได้ เมื่อคณะรัฐมนตรีได้บริหารราชการแผ่นดินมาเกินกว่าหนึ่งปีแล้ว”</p>

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>ไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลได้ เมื่อคณะรัฐมนตรีได้บริหารราชการแผ่นดินมาเกินกว่า หนึ่งปีแล้ว</p>	<p>ไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลได้ เมื่อคณะรัฐมนตรีได้บริหารราชการแผ่นดินมาเกินกว่าที่หนึ่ง <u>สองปีแล้ว</u></p>	<p>เป็นการกำหนดเวลาที่น้อยเกินไป ควรเพิ่มเป็นสองปีจะมี ความเหมาะสมมากกว่า และจะให้เปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจ ได้ก็ครั้ง</p> <p>ฝ่ายเลขานุการรับไปพิจารณาว่า จะสามารถขอเปิด อภิปรายไม่ไว้วางใจได้ก็ครั้ง ซึ่งจะใช้หลักการเดียวกับ มาตรา ๑๖๖ โดยให้นำมาใช้โดยอนุโลมว่า ถ้าลงมติไม่ไว้วางใจ จะมีคะแนนเสียงไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร เป็นอันหมดสิทธิที่จะเข้าชื่อเสนอญัตติ ขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจตลอดสมัย ประชุม</p>
<p>มาตรา ๑๖๕ สมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าสาม ในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา มีสิทธิเข้าชื่อขอเปิดอภิปรายทั่วไปในวุฒิสภาเพื่อให้คณะ รัฐมนตรีแถลงข้อเท็จจริงหรือชี้แจงปัญหาสำคัญเกี่ยวกับ การบริหารราชการแผ่นดินโดยไม่มีการลงมติ</p> <p>การขอเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรานี้ จะกระทำได้ ครั้งเดียวในสมัยประชุมหนึ่ง</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>มาตรา ๑๗๐ ในกรณีที่มีประชุมสภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภาเพื่อตั้งกระทู้ถามในเรื่องใดเกี่ยวกับงานในหน้าที่ หรือการอภิปรายไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี ผู้ใด ให้เป็นหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้นั้น เข้าร่วมประชุมสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาเพื่อชี้แจงหรือ ตอบกระทู้ถามในเรื่องนั้น เว้นแต่มีเหตุจำเป็นอย่างอื่นที่ไม่อาจเข้าชี้แจงหรือตอบกระทู้ แต่ต้องแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานวุฒิสภาทราบก่อนหรือ ในวันประชุมสภาในเรื่องดังกล่าว</p> <p>ถ้านายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้ใดไม่มาชี้แจงหรือ ตอบกระทู้เกินสามครั้ง โดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือเป็น เหตุแห่งการเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจ</p> <p>บทบัญญัติในวรรคหนึ่งและวรรคสองมิให้นำมาใช้ บังคับกับการตอบกระทู้ตามมาตรา ๑๖๕ หรือในกรณีที่ นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่ถูกตั้งกระทู้ถามเห็นว่าเป็น เรื่องที่อยู่ในหน้าที่โดยตรงของรัฐมนตรีอื่นที่จะเป็นผู้ตอบ กระทู้และได้มีการมอบหมายให้ตอบกระทู้แล้ว</p>	<p>รอการพิจารณา</p>	<p>เนื่องจากมีกรรมการ ได้มีข้อเสนอแนะและข้อสังเกต ที่หลากหลาย ดังนี้</p> <p>กรรมการบางท่านมีความเห็นว่า ความในมาตรา ๑๗๐ วรรคสอง ความว่า “ถ้านายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี ผู้ใด ไม่มาชี้แจงหรือตอบกระทู้เกินสามครั้ง โดยไม่มีเหตุ อันสมควรให้ถือว่าเป็นเหตุแห่งการเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจ” ซึ่งเหตุแห่งการอภิปรายต้องใช้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรในการเข้าชื่อ ดังนั้น จึงเห็นว่าควรตัดความในมาตรา ๑๗๐ วรรคสอง ออกเพราะอย่างไรก็ตามจะต้องเข้าชื่อขอ เปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจอยู่แล้ว แต่ถ้ากำหนดให้มีความใน มาตรา ๑๗๐ วรรคสอง แล้วก็ควรตัดความในวรรคสามออก เพราะเหตุของความไม่ไว้วางใจควรเป็นกรณีการทุจริต ไม่ควรเป็นกรณีการไม่มาตอบกระทู้ถาม</p> <p>กรรมการบางท่านมีความเห็นว่า เรื่องการมาชี้แจง หรือตอบกระทู้ถามที่ประชุมสภานั้น ควรกำหนดให้ชัดเจน ว่า “เว้นแต่มีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้” จึงจะเป็นเหตุ แห่งการไม่มาตอบกระทู้ได้</p> <p>กรรมการบางท่านเห็นว่า ควรนำไปบัญญัติรวมไว้ใน มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง โดยการปรับปรุงถ้อยคำให้ ครอบคลุมถึงการไม่มาชี้แจงหรือตอบกระทู้ถาม</p>

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีอิสระจากมติพรรคการเมือง ในการตั้งกระทู้ถาม การอภิปราย และการลงมติในการ อภิปรายไม่ไว้วางใจ</p>		<p>กรรมการบางท่านตั้งข้อสังเกตว่า กรณีที่ฝ่ายค้าน เข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐมนตรี แต่นายกรัฐมนตรีได้มีการย้ายรัฐมนตรีผู้นั้น รัฐบาล ต้องยินยอมให้เปิดอภิปรายและห้ามย้ายรัฐมนตรีจนกว่า การอภิปรายจะเสร็จสิ้น เพื่อให้ระบบการตรวจสอบมี ความเข้มแข็งขึ้น ถ้าในกรณีที่นายกรัฐมนตรีย้ายรัฐมนตรี ไปกระทรวงอื่นเพื่อมิให้มีการอภิปรายไม่ไว้วางใจ ให้ถือ เป็นเหตุแห่งการอภิปรายนายกรัฐมนตรีได้ และรัฐมนตรี ผู้นั้นก็ไม่ควรหลุดพ้นจากความรับผิดชอบแม้ตัวจะไม่อยู่ และควรให้รวมถึงตัวข้าราชการที่เกี่ยวข้องด้วย</p> <p>กรรมการบางท่านมีความเห็นว่า ความในมาตรา ๑๗๐ วรรคสี่ มีความหมายว่าเพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นอิสระจากพรรคการเมือง โดยพรรคไม่สามารถควบคุม ได้ใช่หรือไม่ ซึ่งอาจจะทำให้พรรคการเมืองขาดความเข้มแข็ง ก็ได้</p> <p>ฝ่ายเลขานุการได้ชี้แจงว่า ความในวรรคสี่ได้บัญญัติไว้ ตามมติที่ที่ประชุมเห็นชอบว่า เรื่องการควบคุมการบริหาร ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีความเป็นอิสระ โดยไม่ถูก ครอบงำจากพรรคการเมือง</p>

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>หมวด ๗</p> <p>การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของประชาชน</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	
<p>มาตรา ๑๗๑ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาพิจารณากฎหมายตามที่กำหนดในหมวด ๓ และหมวด ๕ แห่งรัฐธรรมนูญนี้</p> <p>คำร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องจัดทำร่างพระราชบัญญัติเสนอมาด้วย</p> <p>หลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อรวมทั้งการตรวจสอบให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>	<p>รอการพิจารณา</p>	<p>เนื่องจากมีกรรมการตั้งข้อสังเกตว่า การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณากฎหมายโดยตรง เช่น เข้าร่วมเป็นกรรมการในร่างพระราชบัญญัติที่ตนเสนอ หรือให้ใช้ร่างพระราชบัญญัติที่ประชาชนเสนอเป็นหลักในการพิจารณา สำคัญกว่าการลดจำนวนผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมาย</p> <p>ฝ่ายเลขานุการชี้แจงว่า กรณีการบัญญัติให้ประชาชนสามารถเข้าร่วมเป็นกรรมการในร่างที่ตนเสนอ สามารถบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญได้ แต่ไม่อาจบัญญัติเพื่อบังคับให้รัฐบาลใช้กฎหมายที่ประชาชนเสนอเป็นหลักในการพิจารณาได้ จึงรับประเด็นนำไปปรับปรุงแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญต่อไป</p>
<p>มาตรา ๑๗๒ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภามีมติตามมาตรา ๒๘๖ ให้ถอดถอน</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>บุคคลตามมาตรา ๒๘๒ ออกจากตำแหน่งได้ คำร้องขอ ดังกล่าวต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่ง ดังกล่าวกระทำความผิดเป็นข้อๆ ให้ชัดเจน หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการที่ประชาชนจะ เข้าชื่อร้องขอตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต</p>		
<p>มาตรา ๑๗๑ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร ย่อมมีสิทธิออกเสียงประชามติ การจัดให้มีการออกเสียงประชามติให้กระทำได้ ในเหตุ ดังต่อไปนี้ (๑) ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่ากิจการในเรื่องใด อาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของประเทศชาติหรือประชาชน นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีอาจปรึกษา ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภาเพื่อประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาให้มีการออกเสียงประชามติได้ (๒) ในกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติให้มีการออกเสียง ประชามติ</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p>	

ร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ	ร่างที่คณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติม	เหตุผล
<p>การออกเสียงประชามติอาจจัดให้เป็นการออกเสียงเพื่อมีข้อยุติโดยเสียงข้างมากของผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ ในปัญหาที่จัดให้มีการออกเสียงประชามติ หรือเป็นการออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีก็ได้ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ</p> <p>การออกเสียงประชามติต้องเป็นเรื่องการออกเสียงเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในกิจการสำคัญตามที่จัดให้มีการออกเสียงประชามติ ซึ่งมีสาระที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และการออกเสียงประชามติเกี่ยวกับตัวบุคคลหรือคณะบุคคลจะกระทำมิได้</p> <p>ก่อนการออกเสียงประชามติรัฐต้องดำเนินการให้ข้อมูลและให้บุคคลฝ่ายที่เห็นชอบและไม่เห็นชอบกับกิจการนั้น แสดงความคิดเห็นของตนได้เท่าเทียมกัน</p> <p>หลักเกณฑ์และวิธีการออกเสียงประชามติให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ</p>		

นายเกียรติศักดิ์ พานิชตระกูล
 นิติกร ๔ สำนักกรรมการ ๓
 ผู้สรุปผลการประชุม

นางจิตาภา บุญมี /พิมพ์
 นายรังษี สุภณา /ทาน